

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : การบังคับใช้กฎหมาย
ในคดีหมิ่นประมาทบนระบบเครือข่ายเฉพาะเรื่องชื่อเสียง

นางสาวศิริจันทร์ บิณศิริวานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMPUTER CRIME : A CASE STUDY OF DEFAMATION ON NETWORK

Miss Sirichan Binsirawanich

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws**

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501969

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : การบังคับใช้กฎหมายในคดีหมิ่นประมาท
บนระบบเครือข่ายเฉพาะเรื่องชื่อเสียง

โดย

นางสาวศิริจันทร์ บิณศิริวานิช

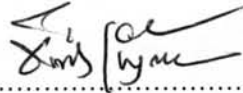
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ธีรพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

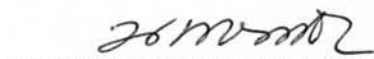
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปารีณา ศรีวนิชย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์นันท์ชัย เพียรสนอง)

..... กรรมการ

(พันตำรวจเอกภูวนพล ยิ่งยืน)

..... กรรมการ

(อาจารย์สุรางคณา วายุภาพ)

ศิริจันทร์ บิณศิริวานิช : อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : การบังคับใช้กฎหมายในคดีหมิ่นประมาทบนระบบเครือข่ายเฉพาะเรื่องชื่อเสียง (COMPUTER CRIME : A CASE STUDY OF DEFAMATION ON NETWORK) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาริณา ศรีวนิชย์, 200 หน้า.

เมื่อมีการใช้งานระบบเครือข่ายมากขึ้น ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้งานบนระบบเครือข่ายก็เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นเงาตามตัว การกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก การหมิ่นประมาทบนระบบเครือข่ายเฉพาะเรื่องชื่อเสียงเป็นการกระทำความผิดประเภทหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด กอปรกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถคุ้มครองชื่อเสียงของบุคคลอย่างเพียงพอ ระบบเครือข่ายยังถูกมองว่าเป็นพื้นที่ที่ยังมีการคุ้มครองที่ต่ำ เกิดปัญหาทั้งในส่วนของการคุ้มครองชื่อเสียงและการบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาเนื่องจากการไม่ได้กำหนดให้การกระทำความผิดต่อชื่อเสียงเป็นฐานความผิดตามกฎหมาย ปัญหาในเรื่องของการพยายามรักษาความสมดุลระหว่างการให้คุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในเกียรติยศ รวมถึงสิทธิในความเป็นส่วนตัวของประชาชน ตลอดจนปัญหาในส่วนของการปรับบทกฎหมายที่มีในปัจจุบันกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย แม้จะได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ขึ้น เพื่อบังคับใช้ต่อการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงในบางส่วนแล้วก็ตาม ทั้งนี้ผู้เขียนได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในคดีหมิ่นประมาทบนระบบเครือข่ายเฉพาะเรื่องชื่อเสียง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางที่ควรจะเป็นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

สาขาวิชานิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... ๒๖๕ ๒๖๕๖
ปีการศึกษา2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ๒/๖๖

4886279934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: COMPUTER CRIME / DEFAMATION / NETWORK

SIRICHAN BINSIRAWANICH : COMPUTER CRIME : A CASE STUDY OF DEFAMATION ON NETWORK. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PAREENA SRIVANIT, Ph.D., 200 pp.

According to the increasing use of network system as well as the fast progressing in technology, the problems growing from such increase also inevitably rise. The abuses of computer and the network system have significantly affected the national economy, society and security. Defamation on network has been regarded as one of offenses against the law by abusing the modern technology. Moreover, due to the in effectiveness of the present law to protect one's fame, the network system has also been seen as the area with low-level safeguard which causes the problems both in terms of reputation protection and law implementation.

The study found that although the Computer-Related Crime Act 2007 has already been enacted for partial enforcement the lack of legal enforcement in defamation has led to the problems ranging from the balancing of the freedom of opinion and expression and reputation, right to privacy to the modifying of the present laws concerning the defamation caused by the network system. The author therefore has summarized the research results concerning the problems mentioned above together with law enforcement on defamation on the network system, particularly on the issue of reputation as well as the recommendations that should be taken into account as resolution.

Field of studyLaws.....

Academic year2007.....

Student's signature.....*Sirichan Binsirawanich*.....

Advisor's Signature.....*P. Srivanit*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของดร. ปารีณา ศรีวนิชย์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งกรุณาช่วยตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และต้องกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุรางคณา วายุภาพ ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ รวมถึงได้ให้โอกาสในการเข้าไปฝึกงานและรวบรวมข้อมูล อีกทั้งยังกรุณาสละเวลาตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ให้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ อาจารย์นันทชัย เพียรสนอง พันตำรวจเอกญาณพล ยังยืน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้ให้คำแนะนำ รวมถึงได้ชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณวันฉัตร ผดุงรัตน์ ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์พันทิปและพี่ๆ ที่ทีมงานซึ่งได้ช่วยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้เขียนตลอดเวลาที่ได้เก็บข้อมูล จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อน ทั้งที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา อิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และเพื่อนๆ ทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยชื่อนามได้ครบถ้วนในที่นี้ ที่คอยถามไถ่ความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนเสมอมา

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และน้องๆ ของผู้เขียน สำหรับกำลังใจ ให้ทุนทรัพย์ ความรัก ความห่วงใยแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตูแก่บิดามารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนเกื้อกูลเสริมสร้างรากฐานที่สำคัญที่สุดแก่ผู้เขียน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใดแล้ว ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย	5
2 ความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	6
2.1 ระบบเครือข่าย	6
2.1.1 ความหมายของระบบเครือข่าย	7
2.1.2 ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	7
2.1.3 การหลอมรวมของสื่อโทรคมนาคม	9
2.1.4 ผู้เกี่ยวข้องในระบบเครือข่าย	11
2.1.5 นิยามศัพท์อื่นๆ ที่สำคัญ	14
2.2 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน	17
2.2.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในเกียรติยศชื่อเสียง	18
2.2.2 สิทธิในความเป็นส่วนตัว	22
2.3 ความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	28
2.3.1 นิยามของความผิดต่อชื่อเสียง	28
2.3.2 ลักษณะของการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	35
2.3.3 วิธีการและรูปแบบของการกระทำความผิดต่อชื่อเสียง บนระบบเครือข่าย	37

2.3.4	เปรียบเทียบการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงในรูปแบบธรรมดา และบนระบบเครือข่าย	37
2.3.5	ตัวอย่างของการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	39
3	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	41
3.1	กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	41
3.1.1	หลักทั่วไป	41
3.1.2	หลักเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	62
3.1.2.1	กฎหมายสารบัญญัติ	62
3.1.2.2	กฎหมายวิธีสบัญญัติ	67
3.2	กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย ...	73
3.2.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา	74
3.2.1.1	หลักทั่วไป	74
3.2.1.2	หลักเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบ เครือข่าย	85
3.2.2	ประเทศสิงคโปร์	90
3.2.2.1	หลักทั่วไป	90
3.2.2.2	หลักเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบ เครือข่าย	95
3.2.3	สหภาพยุโรป	100
4	สภาพปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อชื่อเสียง บนระบบเครือข่าย	109
4.1	ปัญหาในส่วนเนื้อหาของกฎหมาย	109
4.1.1	เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียง	109
4.1.2	ขอบเขตของการคุ้มครองชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	116
4.1.2.1	องค์ประกอบของความผิดต่อชื่อเสียงในคดีความผิด ต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่ายในปัจจุบัน	117

4.1.2.2 การจำแนกประเภทผู้เสียหายในคดีความผิดต่อชื่อเสียง บนระบบเครือข่าย	118
4.1.3 การหลอมนวมของสื่อโทรคมนาคม	121
4.1.4 ความผิดอันยอมความได้และความผิดอาญาแผ่นดิน	123
4.2 ปัญหาในทางปฏิบัติ	126
4.2.1 การปรับบทกฎหมายที่มีในปัจจุบันกับการกระทำความผิด ต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	127
4.2.2 ผู้มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน	136
4.2.3 ผู้ให้บริการระบบเครือข่าย	139
4.2.3.1 การจัดเก็บข้อมูล	140
4.2.3.2 ความรับผิดของผู้ให้บริการต่อเนื้อหาซึ่งเป็นความผิด ต่อชื่อเสียง	143
4.2.4 การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อชื่อเสียงบนระบบเครือข่าย	147
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	149
5.1 บทสรุป	150
5.2 ข้อเสนอแนะ	153
รายการอ้างอิง	156
ภาคผนวก	163
ภาคผนวก ก.	164
ภาคผนวก ข.	174
ภาคผนวก ค.	180
ภาคผนวก ง.	189
ภาคผนวก จ.	195
ภาคผนวก ฉ.	198
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	200